

När hälsa och lärande går hand i hand - möjligheter och utmaningar inom förskola, skola och elevhälsa!

Se mig – jag finns också

**Linnéuniversitetet, Högskolan
Kristianstad, Malmö universitetet och
Specialpedagogiska skolmyndigheten**

För mig inspirerande källor:

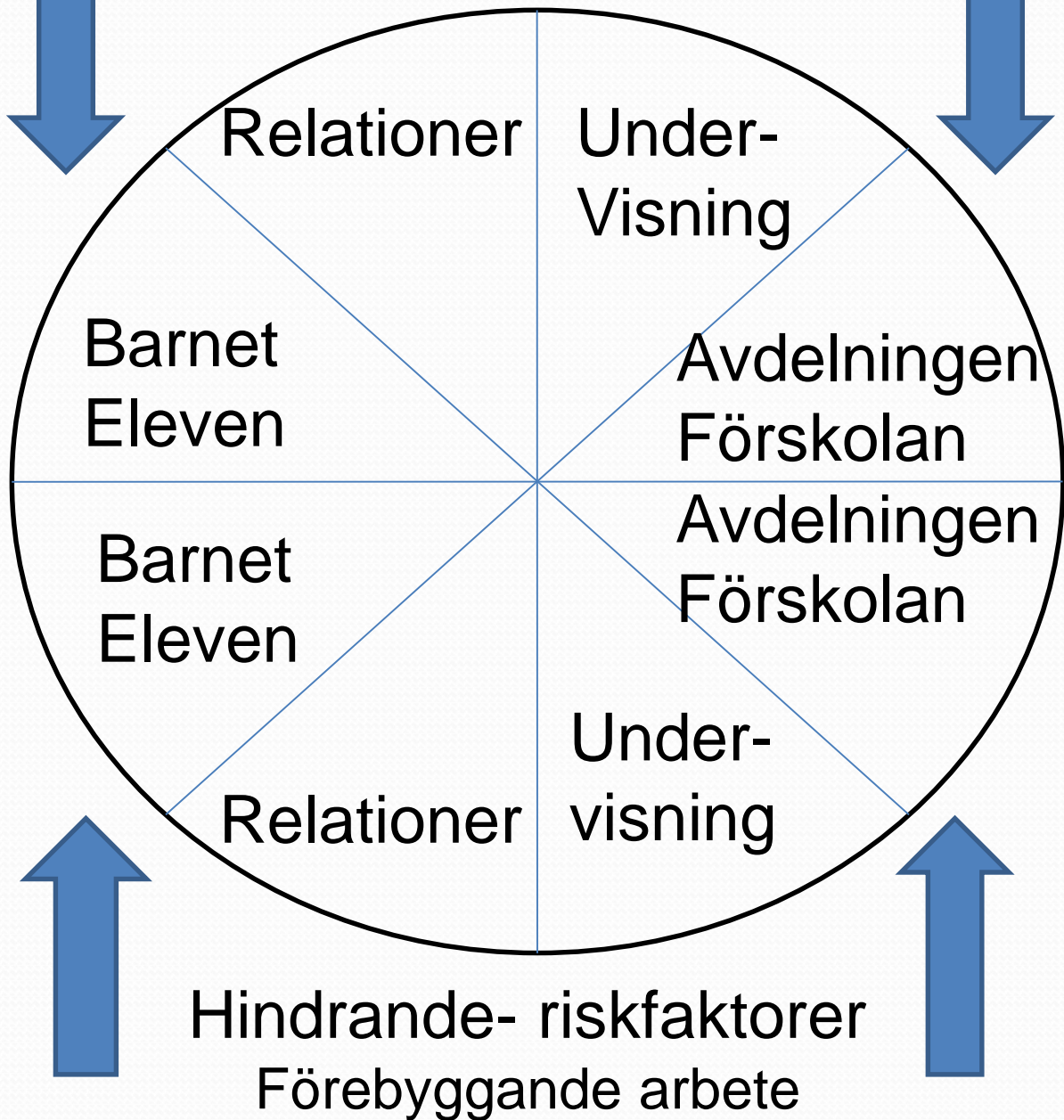
- Hjørne & Säljö – ”Att platsa i en skola för alla”
- Andréasson & Asplund Carlsson – ”Elevdokumentation”
- Asp Onsjö – ”Åtgärdsprogram i praktiken”
- Antonovsky – Hälsans mysterium (1991, 2005)
- Havneskiöld & Risholm Mothander – Utvecklingspsykologi (2009, t ex D. Stern, anknytnings- och affektteori)
- Juul & Jensen – Relationskompetens i pedagogernas värld (2009)
- Johansson – Sociala relationer och samspel i förskolan (2017)
- Alnervik & Alnervik – Pedagogiskt ledarskap och kollegialt lärande i förskolan (2017)
- Specialpedagogik i professionellt lärarskap :
Synsätt och förhållningssätt

Vem är jag? roger.akerman@mau.se

Skyddande faktorer i förskola/skola

- Bli sedd/bekräftad
  - Vara i sammanhang med tydliga ramar och tydlig struktur
  - Utvecklas emotionellt och socialt
  - Ingå i sociala sammanhang
-
- Flertalet barn/elever har många skyddande faktorer runt sig
  - En del har både frisk- och riskfaktorer runt sig
  - Några barn/elever har många riskfaktorer runt sig

Skyddande- dvs friskfaktorer
Hälsofrämjande arbete

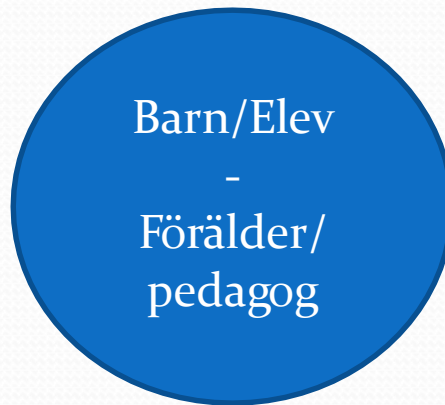
Hindrande- riskfaktorer
Förebyggande arbete

Faktorer som påverkar hälsa, lärande och samspel

- Barnets ”rytm”
- Sömnrytm
- Matrytm osv
- Förskolans rytm
- Rytm i undervisningen
- Lärarens rytm

Barnets:

- Temperament
- Utseende, konstitution
- Beteende
- Personlighet

Lärarens:

- Temperament
- Beteende
- Personlighet

- Familjens rytm
- Förskolans rytm
- Upplevelser
/bilder av barnet

Roger Åkerman 2018

Kategorisering/ Beskrivning	Kategorisering/ Beskrivning
<p>Intellektuella: Lätt utvecklingsstörd Väldigt sen Är trög i huvudet Svagt begåvad Normalbegåvad Inga Inlärningssvårigheter Kan inte ta till sig rent intellektuellt</p>	<p>Neuropsykiatriska termer: Troligen inte ADHD men ... Låter som nån diagnos Aspergerkille Bokstavs barn Finns ingen bra diagnos Troligen nåt syndrom</p>
<p>Mognad: Sen med allt Lillgammal Väldigt liten kille, mognadsmässigt På en ettas nivå Pubertetsmässig</p>	<p>Sociala relationer: Ensamt barn Svårt med kompisar Sprider oro i gruppen Är ett maskros barn Kan inte underordna sig</p>
<p>Koncentration: Lat Lättstörd Kan aldrig koncentrera sig Väldigt svårt att fokusera impulsstyrd</p>	<p>Andra personliga egenskaper: Ljuger Är udda Svår att nå Väluppfostrad Pigg och glad tjej</p>

Känslan av ett själv

(exempelvis utifrån Juul & Jensen 2009)

Mål:

Självkänsla

Vem är jag?

Medel:

Bekräftelse/

erkännande

Existentiell dimension

Mål:

Självförtroende

Vad kan jag?

Medel:

Beröm och

kritik

Sociala och pedagogiska
dimensionen

Vuxet ledarskap

Juul & Jensen 2009

- Autenticitet – Den vuxnes förmåga och vilja att representera sina tankar, känslor, värderingar, mål och gränser
- Intresse – För vem barnet/eleven är (jmf självkänsla – självförtroende)
- Bekräftelse – Speglar barnet/eleven
- Involvering – Elevens sinnestillstånd (behov, tankar, drömmar, mål ... inkluderas i relationen och undervisningen, vilket bidrar till att skapa historier (narratives)
- Beslut – Det är den vuxnes ansvar att fatta de flesta besluten. Den vuxnes erfarenhet, överblick och yrkesmässiga ansvar är avgörande

Vad krävs för en framgångsrik hälsofrämjande respektive förebyggande förskoleutveckling?

- Se helheter – fysiska, psykiska och sociala miljön
- Kritiskt utmana den bild(de beskrivningar/berättelser) som ges av enskilda barn
- Se upp med loopingeffekter
- Skapa tydliga rutiner för stödinsatser, professionsutveckling och reflektion
- Använd olika professioners bidrag och synsätt så att man företräder olika kunskapsområden
- Referera till forskning/litteratur, styrdokument, andra förskolors erfarenheter och utvecklingsarbeten

- Integrera det hälsofrämjande och förebyggande arbetet från förskola till vuxenutbildning

- Tydliga rutiner för dokumentation och kvalitetsarbete

- Tydlig ansvars- och rollfördelning mellan kommun och förskole- skolenhet